

Analiza postępowania powypadkowego w przedsiębiorstwie X – studium przypadku

Analysis and assessment of the health and safety situation of company X – case study

Sebastian Harabas¹, Dorota Klimecka-Tatar²

¹Członek Koła Naukowego "Promotor Jakości", Wydział Zarządzania Politechnika Częstochowska, Al. Armii Krajowej 19b, 42-200 Częstochowa, Polska, sebek305@poczta.fm

²Katedra Inżynierii Produkcji i Bezpieczeństwa, Politechnika Częstochowska, Al. Armii Krajowej 19, 42-200 Częstochowa, Polska, dorota.klimecaka-tatar@wz.pcz.pl

Streszczenie: Każdy z nas z całą pewnością chciałby pracować w przedsiębiorstwie lub innym zakładzie pracy wiedząc, że jest on odpowiednio wyposażony pod względem technicznym oraz zaprojektowany zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii. Również spełnienie wszystkich wymagań pod kątem bezpieczeństwa i higieny pracy gwarantuje spokojne i sumienne wykonywanie powierzonych czynności pracowniczych. Jednakże od czasu do czasu powinny być przeprowadzane cykliczne kontrole mające głównie za zadanie sprawdzić i ocenić stan bhp w danym przedsiębiorstwie. Głównym i zasadniczym celem tego artykułu jest przedstawienie w oparciu o posiadane wiadomości analizy i oceny stanu bhp w przedsiębiorstwie produkującym profile i blachy aluminiowe do okien i drzwi.

Abstract: Each of us would certainly like to work in a company or other establishment knowing that we are it is technically well-equipped and designed in accordance with the applicable ergonomic principles. Meeting all the requirements from the point of view of health and safety at work also guarantees peaceful and conscientious performance of the entrusted employee activities. However, cyclical checks should be carried out from time to time mainly to check and assess the health and safety situation of the undertaking concerned. The main and fundamental aim of this article is to present an analysis and assessment of the health and safety situation of a company producing aluminium profiles and sheets for windows and doors on the basis of its household knowledge.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo i higiena pracy, branża aluminiowa, postępowanie powypadkowe, wypadek, zespół powypadkowy.

Key words: health and safety at work, the aluminium industry, the accident procedure, accident, accident syndrome.

1. Postępowanie powypadkowe w literaturze

Przeglądając wszelkiego rodzaju literaturę związaną z dziedziną wiedzy jaką jest bezpieczeństwo i higiena pracy z całą pewnością napotkamy na wszelkiego rodzaju definicje, które w mniejszym lub w większym stopniu pozwolą nam zorientować się w tej tematyce. Mając na myśli postępowanie powypadkowe należy na samym początku zacząć od wyjaśnienia czym tak naprawdę jest wypadek. Istnieje w dzisiejszych czasach wiele książek i specjalistycznych poradników, w których to dokładnie opisana jest ta definicja. Najważniejsza z pewnością znana większej ilości osób mówi, że jest to zdarzenie "wywołane przyczyną zewnętrzną i prowadzące do urazów lub utraty życia" [1]. Można także stwierdzić, że zdarzenie wypadkowe w niektórych przypadkach prowadzi do szeregu przyczyn i innych wydarzeń mających większy lub mniejszy wpływ na całe zdarzenie. Ogółem rzecz ujmując czasem na wypadek składa się wiele przyczyn od nas niezależnych. Wówczas mówimy o tzw. wieloprzyczynowości.

W tym kontekście można pojęcie to zdefiniować jako skutek "następujących po sobie zdarzeń, z których każde jest skutkiem zdarzenia poprzedniego i przyczyną zdarzenia przyszłego" [2]. Należy także krótko wspomnieć o najważniejszych rodzajach wypadków, jakie mogą zaistnieć. Zaliczamy tutaj wypadek: lekki, ciężki, zbiorowy i śmiertelny. Za wypadek lekki uznaje się taki incydent, w wyniku którego pracownik doznał urazów, które nie zagrażają jego życiu i zdrowiu w wyniku czego może spokojnie wykonywać powierzone mu czynności pracownicze. Wypadek ciężki to taki, w którym pracownik doznał znaczącego uszkodzenia ciała, które w dużym stopniu uniemożliwia mu wykonywanie pracy powodując tym samym całkowitą lub częściową niezdolność do pracy. Do takich uszkodzeń można zaliczyć np. trwałe uszkodzenie słuchu, utrata mowy, utrata czynności rozrodczych itp. Za wypadek zbiorowy uznaje się taki wypadek, gdzie w wyniku "tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby" [3]. Wypadkiem śmiertelnym natomiast nazywamy zdarzenie, w wyniku którego pracownik

doznał śmierci w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od daty zaistniałego zdarzenia.

Jak wiadomo żadnego z wypadków nikt z nas nie jest w stanie przewidzieć ani tym bardziej przyczyn, do których dane zdarzenie mogło doprowadzić. Podobnie rzecz ma się z wypadkami przy pracy. Czasami jednak wynika on z różnych przyczyn niezależnych czasami od naszej osoby. Najłatwiej przyczyny wypadków można przedstawić za pomocą tzw. metody TOL, która ukazuje podział przyczyn wypadków na trzy istotne grupy: techniczne (T) organizacyjne (O) i ludzkie (L). Do pierwszej grupy przyczyn technicznych można zaliczyć m.in.: niedostosowanie czynnika materialnego do transportu i innych prac, niewłaściwą strukturę przestrzenną tegoż czynnika oraz jego nieodpowiednią wytrzymałość, co w konsekwencji obniża poziom bezpiecznej pracy przy maszynach i urządzeniach, niewłaściwe maszyny i urządzenia oraz brak środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, które pozwoliłyby na bezpieczną pracę przy tych maszynach itp. Do grupy przyczyn organizacyjnych zalicza się: nieprzeszkolenie pracownika w zakresie pierwszej pomocy w razie nieszczęśliwego wypadku do jakiego może dojść w każdej chwili na terenie przedsiębiorstwa, brak lub niewłaściwe przeszkolenie pracowników w zakresie BHP oraz nie zaznajomienie go z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikających z podjęcia pracy a tym samym nie zaznajomienie go z instruktażem stanowiskowym, dopuszczenie pracowników do pracy posiadających przeciwwskazania lekarskie do wykonywania czynności w danym miejscu pracy i na określonym stanowisku itp. Do ostatniej grupy przyczyn ludzkich można zaliczyć takie czynniki jak: nieprawidłowe zachowanie się pracownika w miejscu pracy (lekceważenie pracodawcy, brak dostatecznej koncentracji na wykonywanym zadaniu, nieumiejętność słuchania poleceń przełożonego i ich wykonania), niewłaściwe tempo wykonywania powierzonych zadań przez przełożonego, niezajomość podstawowych przepisów z zakresu BHP i prawa pracy itp.

Nie należy zapominać również o jednej z kluczowych kwestii związanych zarówno z wypadkowością jak i samym procesem postępowania powypadkowego. Chodzi tutaj o ocenę ryzyka zawodowego. Jest to pojęcie dość względne bowiem każdy z nas jest w stanie inaczej wyjaśnić na swój sposób to pojęcie. Można powiedzieć, że jest to "proces analizowania ryzyka i wyznaczania dopuszczalności ryzyka" [4]. Składa się z 3 najważniejszych etapów: analizy wartościowego ryzyka, wartościowania tegoż ryzyka oraz decyzji dotyczącej akceptacji występującego ryzyka w celu jego natychmiastowego zmniejszenia. Ocena ta spełnia ważną rolę w przedsiębiorstwie. Prawidłowo przygotowana i sporządzona pozwala ograniczyć do minimum ilość i częstość występowania wypadków w zakładzie pracy lub na konkretnym stanowisku pracy. Dlatego tak ważną sprawą jest fakt aby wszyscy pracownicy rozpoczynający pracę zapoznali się z taką oceną ryzyka zawodowego. Pozwoli to z całą pewnością na bezpieczne wykonywanie pracy przez pracownika dzięki czemu będzie pracował ze świadomością co może mu się stać w przypadku nieprzestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Charakterystyka przedsiębiorstwa X

Kolejnym punktem artykułu jest przedstawienie charakterystyki przedsiębiorstwa X produkującego profile i blachy aluminiowe do okien i drzwi.

Przedsiębiorstwo X zostało powołane do życia na początku lat 90-tych dwudziestego wieku. Od samego początku w zakładzie produkcyjnym kładziono duży nacisk przede wszystkim na produkcję stolarki aluminiowej ze specjalnie przygotowanych na tę potrzebę profili termoizolowanych, które były najczęściej eksportowane do tego przedsiębiorstwa z Europy Zachodniej.

Od momentu powstania przedsiębiorstwa X zaszło w nim wiele ciekawych zmian nie tylko tych personalnych. Należy tutaj krótko wspomnieć o przekształceniach oraz flagowych inwestycjach tego zakładu. Decyzją Rady Nadzorczej z 1996 roku zmieniono nazwę firmy na spółka akcyjna X System Sp. z o.o. Powstała ona w wyniku połączenia ze sobą Grupy Kapitałowej X, która w bardzo szerokim stopniu kontynuuje od ponad 25 lat działalność swojego poprzednika, mianowicie założonej pierwszej w 1990 roku firmy PPH X oraz X System Sp. z o.o. powołanej do życia rok później w 1991 roku.

W roku 2009 podjęto kolejne, stanowcze kroki mające na celu otwarcie linii produkcyjnej do malowania drewnopodobnego. Rok później w maju powstała podobna linia tym razem służąca do lakierowania proszkowanego. Z kolei dwa lata później w roku 2011 na terenie przedsiębiorstwa X został powołany do życia wydział obróbki mechanicznej posiadający w swoim zanadrzu wysokiej jakości specjalistyczny sprzęt służący m.in. do oceny stanu parametrów produkowanych profili aluminiowych do okien i drzwi.

Tego samego roku w okresie jesiennym zostaje uruchomiony jeden z pierwszych magazynów składowania. Jego funkcją polega przede wszystkim na odpowiednim przechowywaniu i pakowaniu już gotowego, wyprodukowanego asortymentu oczekującego na transport do klienta, który najczęściej odbywa się poprzez odpowiednio zaopatrzony system logistyczny zatrudniający około 30 kierowców. Ich zadaniem jest przewóz tego towaru po całej Polsce do wskazanych wcześniej miejsc lub instytucji.

Należy także krótko omówić rodzaj asortymentu produkowany przez to przedsiębiorstwo. Są nim specjalne systemy profili i blach aluminiowych do okien i drzwi. Do najbardziej znanych i bardzo często produkowanych w tym zakładzie należy wymienić: systemy fotowoltaiczne oraz drzwi przesuwanych i podnoszonych. Pierwszy rodzaj tych systemów cechuje fakt, że profile z tej grupy idealnie nadają się do pomieszczeń i biurów, w których na pierwszym miejscu stawia się troskę o odnawialne źródła energii. Są one łatwe do wykonania i obsługi, dzięki czemu w ostatnich czasach zauważono duże zainteresowanie ze strony potencjalnych kupców tymi typami profili aluminiowych. Ich ogólna budowa i rozmieszczenie poszczególnych elementów mocujących sprawiają, iż wspaniale wpisują się w otoczenie nowoczesnych budynków architektonicznych. Można przypuszczać, że w przyszłości tego typu systemy już na dobre zdominują rynek architektoniczny a co za tym idzie wzrośnie również produkcja tego typu asortymentu. Natomiast jeżeli chodzi o systemy drzwi przesuwanych i podnoszonych to profile tego typu doskonale pasują do nowoczesnych budynków spełniających najczęściej rolę pomieszczeń konferencyjnych tak jak w przypadku zabudowań, jakie znajdują się na terenie przedsiębiorstwa X. Cechuje je fakt, że można w nich zamontować specjalne systemy, za pomocą których drzwi będą się same otwierać. Niewątpliwie jest to duże ułatwienie dla tego typu drzwi. Są również wykonane z odpowiednio zaprojektowanego wcześniej materiału posiadającego zdolność nie przepuszczania powietrza, innych czynników atmosferycznych oraz hałasu dobiegającego z sąsiedniego otoczenia.

3. Analiza postępowania powypadkowego w przedsiębiorstwie X

Ostatnim punktem tegoż artykułu jest przedstawienie dokładnej analizy postępowania powypadkowego w przedsiębiorstwie X.

Nie od dzisiaj wiadomo, że wypadek jest rzeczą całkowicie niezależną od naszej osoby. Może się on wydarzyć w najmniej spodziewanym momencie. Sami bowiem nie jesteśmy w stanie stwierdzić samego momentu, kiedy dane zdarzenie może się wydarzyć. Podobnie jest w przedsiębiorstwie. Kiedy natychmiast doj-

dzie do takiego potencjalnego zdarzenia pierwszą rzeczą, jaka jest robiona to powołanie zespołu powypadkowego, który zajmie się badaniem zaistniałego zajścia.

Do najważniejszych zadań takiego zespołu należy zaliczyć przede wszystkim zbadanie odpowiednich faktów i okoliczności, które doprowadziły do powstania danego zajścia w zakładzie, stwierdzając jednocześnie, że był to wypadek przy pracy. Powinien on także w oparciu o zebrany i posiadany już materiał dowodowy określić odpowiednie środki profilaktyczne mające przede wszystkim na celu zapobieganie takim zdarzeniom w przyszłości na terenie przedsiębiorstwa. W skład takiego zespołu wchodzi najczęściej dwie osoby: społeczny inspektor pracy oraz pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy. W niektórych przypadkach dodatkowo jest także powoływany prokurator. Ma jednak to miejsce tylko wtedy, gdy na terenie firmy zaistniał śmiertelny w skutkach wypadek lub też nastąpiło zdarzenie wypadkowe o charakterze zbiorowym.

Analiza zdarzenia powypadkowego na terenie przedsiębiorstwa X obejmuje następujące etapy postępowania: oględziny miejsca wypadku, wysłuchanie wyjaśnień poszkodowanego w wypadku, zebranie informacji od świadków wypadku, zasięgnięcie dodatkowych opinii, prawdopodobna wersja zdarzenia, sporządzenie dokumentacji powypadkowej, wnioski powypadkowe.

Oględziny miejsca wypadku - w tym przypadku zespół powypadkowy powinien zanim rozpocznie bardziej szczegółowe postępowanie powypadkowe ustalić ważne aspekty najczęściej techniczne, które mogłyby być pośrednią przyczyną zdarzenia. Do najważniejszych ustaleń można tutaj zaliczyć: wytyczne dotyczące szczegółowego stanu maszyn i innych urządzeń technicznych znajdujących się na terenie przedsiębiorstwa w obrębie terenu, gdzie zdarzył się wypadek oraz wyposażenia w osłony i inne urządzenia zabezpieczające, które również mogły w jakikolwiek sposób doprowadzić do awarii lub katastrofy, zapoznanie się zespołu powypadkowego z procesem technologicznym, wykonywanego przez dany park maszynowy, gdzie miało miejsce zdarzenie potencjalnie wypadkowe, określenie okoliczności lub ewentualnie wykonywanych czynności przez pracownika przed powstaniem wypadku, które również w minimalnym stopniu mogły mieć wpływ na dalszy przebieg zdarzenia wypadkowego, ustalenia świadków oraz innych osób, które w momencie zdarzenia znajdowały się na jego terenie bądź też w jego najbliższej okolicy, identyfikacja innych mniej ważnych okoliczności, które również mogły mieć wpływ na powstanie wypadku.

Wskazane jest także, aby przy wykonywaniu fotografii i/lub szkicu miejsca zdarzenia wypadkowego zaznaczyć obszar, gdzie doszło do wypadku oraz miejsce usytuowania maszyn i innych urządzeń oraz innych równie ważnych czynników mogących pośrednio lub bezpośrednio wpłynąć na powstanie zdarzenia potencjalnie wypadkowego na terenie przedsiębiorstwa.

Wysłuchanie wyjaśnień poszkodowanego w wypadku - najczęściej odbywa się to wtedy, gdy stan zdrowia osoby poszkodowanej na to pozwala. Zespół powypadkowy powinien wtedy zebrać jak najwięcej przydatnych informacji, które mogą się następnie przydać do opracowania protokołu powypadkowego. Im więcej dana osoba poda szczegółów dotyczących wykonywanych czynności sprzed momentu wypadku tym bardziej rzetelny i płynny obraz da sporządzony protokół. Jeżeli z kolei stan zdrowia jest na tyle poważny, że w danej chwili nie można przesłuchać poszkodowanego, należy wtedy samemu opracować ten dokument z pominięciem kwestii dotyczącej przesłuchania poszkodowanego. Nie stanowi to w żadnym przypadku naruszenia prawa ani zasad postępowania.

Zebranie informacji od świadków wypadku - świadkiem zdarzenia powinna być osoba, która widziała sam moment rozpo-

znięcia wypadku bądź też znajdowała się niedaleko. Następnie przystępuje się do spisania zeznań, które w dalszej kolejności są umieszczane w protokole powypadkowym. Dopuszcza się także możliwość spisania zeznań w formie pisemnej bez umieszczenia ich w tym dokumencie.

Zasięgnięcie dodatkowych opinii - w trakcie prowadzonego dochodzenia zespół powypadkowy może dodatkowo napotkać na swej drodze mniej lub bardziej ważne aspekty, mogące dodatkowo wpłynąć w późniejszym czasie na ustalenie przyczyn i okoliczności zaistniałego wypadku. Taka opinia jest sporządzana na koszt pracodawcy. Może ona być całkowicie pominięta w procesie dokumentowania wypadku lub częściowo wzięta pod uwagę. Nie jest ona decydującym wyznacznikiem całego prowadzonego przedsięwzięcia wypadkowego.

Prawdopodobna wersja zdarzenia - po zebraniu wszystkich już istniejących dowodów zespół powypadkowy musi się im przyrzeć bliżej i dokonać ich oceny. Wtedy zyskuje on dodatkowy czas na ewentualne wyjaśnienie jakichś wątpliwości. Najczęściej tworzy się co najmniej dwa scenariusze zaistniałego w przedsiębiorstwie zdarzenia wypadkowego. Potem, gdy już wszystkie dane zostaną dokładnie zbadane wybiera się opcję najbardziej podobną do tej, która mogła doprowadzić do wypadku. Ustalenie, do której kategorii należy zakwalifikować daną przyczynę może w dalszym etapie prac "wpłynąć na ewentualne działania profilaktyczne" [5] mające przede wszystkim za zadanie zapobieganie takim wypadkom w przyszłości na terenie zakładu pracy.

Sporządzenie dokumentacji powypadkowej - ostatnim już najważniejszym etapem, jeżeli chodzi o postępowanie powypadkowe jest dobrze sporządzony dokument z przebiegu dotychczasowych prac zespołu powypadkowego. Najczęściej dokonuje się jej poprzez wypełnienie protokołu powypadkowego, który jest sporządzany w dwóch egzemplarzach. Jeden z nich otrzymuje osobiście do rąk własnych poszkodowany w wypadku a drugi właściwemu ze względu na miejsce i charakter wykonywanych czynności pracowniczych inspektorowi PIP (tylko w przypadku, gdy ma się do czynienia ze zdarzeniem wypadkowym o skutku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym). Może się także zdarzyć sytuacja, w której członkowie zespołu powypadkowego nie będą się do końca ze sobą zgadzali co do ustaleń i zapisów umieszczonych w tymże protokole. Wówczas ostateczną decyzję co do treści i wyglądu tego dokumentu podejmuje pracodawca.

Wnioski powypadkowe - w ostatnim już etapie postępowania powypadkowego informuje się wszystkie osoby zaangażowane w ten proces o końcowych wynikach przeprowadzonego w przedsiębiorstwie postępowania. Informowani są najczęściej pracodawca oraz sama osoba poszkodowana w całym zajściu. Wszystkie wymienione i zawarte w protokole zadania stanowią podstawę do m.in. sporządzenia statystycznej karty wypadku, która "w dalszej kolejności jest przekazywana do odpowiedniego urzędu statystycznego" [6]. Cała dokumentacja powypadkowa wraz z innymi równie ważnymi zapisami jest przechowywana przez pracodawcę na terenie przedsiębiorstwa przez okres następnych 10 lat

Na podstawie powyższego opisu można stwierdzić, że protokół powypadkowy stanowi jeden z istotnych elementów jeżeli chodzi o proces postępowania powypadkowego w przedsiębiorstwie X. Jednak oprócz niego istnieją również inne ważne dokumenty stanowiące podstawę do prawidłowego przygotowania i przeprowadzenia analizy postępowania. Zalicza się do nich: fotografię miejsca wypadku, informacje uzyskane od świadka, polecenie powypadkowe, protokół oględzin miejsca wypadku, protokół ustalenia okoliczności, rejestr wypadków, statystyczną karę wypadku, szkic miejsca wypadku, wnioski o stwierdzenie uszczerbku

na zdrowiu, wyjaśnienia poszkodowanego w wypadku, wyjaśnienia poszkodowanego, zarządzenie o powołaniu zespołu powypadkowego, zaświadczenie o stanie zdrowia poszkodowanego oraz zgłoszenie wypadku przy pracy.

Należy także wspomnieć o tym jak bardzo dużą rolę w przypadku przedsiębiorstwa produkcyjnego X stanowi sam pracodawca. To na jego barkach stoi odpowiedzialność przeprowadzenia od samych podstaw procesu postępowania powypadkowego wraz z natychmiastowym powołaniem do życia zespołu powypadkowego, który zajmie się dokładniejszym ustaleniem przyczyn i okoliczności zaistniałego zdarzenia powypadkowego. Oprócz tego powinien on także podjąć niezbędne działania likwidujące lub ograniczające zagrożenia, zapewnić udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym, jeżeli na terenie firmy nie ma osoby odpowiednio przeszkolonej z zakresu udzielania tej fachowej pomocy medycznej, ustalić okoliczności i przyczyny wypadku oraz zastosować odpowiednie środki zapobiegające podobnym wypadkom w przyszłości, zawiadomić właściwego okręgowego inspektora pracy i prokuratora, jeżeli wypadek przy pracy był śmiertelny, ciężki lub zbiorowy bądź jeżeli nastąpił inny wypadek o powyższych skutkach, mający związek z pracą, i można uznać go za wypadek przy pracy oraz powinien prowadzić solidnie i regularnie rejestr wypadków przy pracy. Do ważnych obowiązków pracodawcy jeżeli na terenie przedsiębiorstwa X dojdzie do zdarzenia wypadkowego zalicza się także ponoszenie przez niego wszelkich kosztów związanych z ustalaniem okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz analizowanie przyczyn wypadków przy pracy i na podstawie wyników tych analiz stosowanie właściwych środków zapobiegawczych na terenie całego przedsiębiorstwa X.

Należy także wspomnieć o tym, że pracodawca powinien zastosować się do wszystkich wyżej wymienionych działań, które wchodzi w skład jego kompetencji pracowniczych. Na szczególną uwagę zasługuje w tym przypadku konieczność natychmiastowego powiadomienia o zdarzeniu wypadkowym o charakterze śmiertelnym, ciężkim, zbiorowym lub każdego innego wypadku, który wywołał wymienione skutki, a ma związek z pracą i może być uznany za wypadek przy pracy właściwych organów tj. właściwego okręgowego inspektora pracy, prokuratora lub innego odpowiedniego organu. Nie wykonanie takiego polecenia podlega karze grzywny. Dodatkowo za niedopełnienie tego obowiązku, pracodawca może również zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej, za przestępstwo z art. 221 Kodeksu karnego, za które grozi kara grzywny albo ograniczenia wolności. Kara grzywny grozi też pracodawcy, gdy nie ujawni on faktu zajścia wypadku lub przedstawi niezgodne z prawdą informacje, dowody lub dokumenty na jego temat.

Z kolei sam pracownik jeżeli ulegnie wypadkowi przy pracy na terenie przedsiębiorstwa X powinien pamiętać o tym, że przysługuje mu w tym przypadku prawo do korzystania z prawa do świadczeń jak i prawa do odszkodowania.

Prawo do świadczeń - z ustawy wypadkowej (w razie zaistnienia wypadku przy pracy) oraz do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (w razie zaistnienia wypadku w drodze do pracy lub z pracy).

Prawo do odszkodowania - od pracodawcy za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy, z wyjątkiem utraty lub uszkodzenia pojazdów samochodowych oraz wartości pieniężnych.

4. Podsumowanie

Podsumowując ostateczne rozważania na temat analizy postępowania powypadkowego w przedsiębiorstwie X można powiedzieć, że analiza postępowania powypadkowego spełnia ważną i istotną rolę w życiu każdego przedsiębiorstwa czy też zakładu pracy. Dlatego tak ważną rzeczą jest dokładne przestrzeganie przepisów z zakresu bhp i ochrony środowiska na terenie każdego zakładu pracy. Również należy wprowadzić odpowiednie działania zapobiegawcze mające na celu całkowite wyeliminowanie lub ograniczenie do minimum wypadków na terenie zakładów pracy. Dlatego tak ważną rzeczą jest uświadamianie od samego początku pracowników z z grozami jakie znajdują się w ich otoczeniu lub też miejscu pracy. Dzięki temu z całą pewnością będzie dochodziło w przedsiębiorstwie X do jak najmniejszej liczby wypadków a co za tym idzie także i powoływania do życia zespołu powypadkowego w celu zbadania okoliczności i przyczyn zaistniałego zdarzenia powypadkowego na terenie zakładu pracy.

Literatura

- [1] Pietrzak L., Wypadek przy pracy. Poradnik pracodawcy, Państwowa Inspekcja Pracy, Warszawa 2014.
- [2] Studenski R., Zarządzanie bezpieczeństwem. Prawne, techniczne i psychologiczne zasady organizacji bezpiecznej pracy w małej i średniej firmie, Główny Instytut Górnictwa, Katowice 1999.
- [3] Krzysków B., Ordysiński S., Pawłowska Z., Pęciłło-Pacek M., Badanie wypadków przy pracy, Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2015.
- [4] Romanowska-Słomka I., Zarządzanie ryzykiem zawodowym, Tarbonus, Kraków-Tarnobrzeg 2008.
- [5] Gałusza M., Langer M., Wypadki i choroby zawodowe - dokumentacja, postępowanie, orzecznictwo, Tarbonus, Kraków-Tarnobrzeg 2009.
- [6] Pawłowska Z., Podstawy prewencji wypadkowej, CIOP-PIB, Warszawa.